

1/0243/15

Text a textová lingvistiká v interdisciplinárnych a intermediálnych súvislostiach

Zhodnotenie splnenia vedeckých cieľov projektu

Vedecké ciele projektu reflektovali uchopenie textu ako hľadiskovej, vzťahovej, ucelenej a informatívnej entity. Zameranie na a) rozšírenie poznatkov zo všeobecnej teórie textu a textovej lingvistiky a b) prezentáciu poznatkov recepčne ponímaného textu v kontexte poznatkov a metodologických nástrojov textovej lingvistiky boli splnené. Pri analýzach a interpretáciách sa selektívne využívali transdisciplinárne prístupy a interdisciplinárna hľadiská. Výrazným podielom sa uplatňovali kognitívno-lingvistická a komunikačná koncepcie textov. Kognitívno-lingvistický prístup vyústil do epistémy „troch“ textov, z komunikačného hľadiska sa interpretovali ilokučné typy textov, proklamovaná akceptabilita a zrozumiteľnosť textov. Pozornosť sa venovala textom ako mono-, semi- a polykódovým útvarom a ich intersekciami a prienikom so zobrazeniami. Hlavným knižným výstupom je monografická práca *Texty – Zobrazenia – Komunikáty*.

Anotácia najdôležitejších výsledkov výskumu

Inovativnosť výskumu sa dosiahla v rámci prístupu k textom a komunikátom ako vizualizovaným viackódovým útvarom. Uchopením mono-, semi- a polykódovosti v rovine textov, zobrazení a komunikátov bádanie prekročilo hranice lingvistiky textu a realizovalo sa aj vo sférach supralingvistiky textu. Boli načrtnuté tri roviny postulovaného textu (súvisia s tromi rovinami idealizácie: ideou variačnej konkrétnosti, ideou genologickej variantnosti a ideou invariantu): ako reálneho mysleného objektu, idealizovaného mysleného objektu a teoretického mysleného objektu. Na pozadí univerzálnopragmatickej teórie prirodzenosti a princípu kognitívnej ekonomie sa pozornosť sústredila na procedurálnu stránku atribúcií textov, zobrazení a komunikátov. Ukázalo sa, že v mentálnej mape sú organizované v podobe klastrov a fungujú na spoločných princípoch generalizácie, preferenčnej akcentácie a dominancie, keďže sa pri ich diskurzívnych realizáciách opakovane uplatňuje identický súbor identifikovaných atribútov a ich kombinácií.

Riešiteľský kolektív

prof. PhDr. Jana Sokolová, CSc. (2015 – 2017)

Publikovala 6 výstupov v zložení:

2 – AAA vedecké monografie vydané v zahraničných vydavateľstvách (poznámka: monografie neboli financované z dotácie grantovej agentúry);

1 – AAB vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách;

1 – ADF vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch;

3 – ADN vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS.

Riešila problematiku teórie textu; vzťahu textov, zobrazení a komunikátov; problematiku kódov v texte. Výber textov bol na korpusovom základe.

prof. PhDr. Natália Korina, CSc. (2015 – 2017)

Publikovala 4 výstupov v zložení:

2 – ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách;

- 1 – ADF vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch;
- 1 – AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch.

Riešila problematiku intertextuality; reflexie jazykového obrazu sveta v lexike a texte. Výber textov bol na korpusovom základe.

prof. Katarína Fichnová, PhD. (2015 – 2017)

Publikovala 4 výstupov v zložení:

- 1 – ABC Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v zahraničných vydavateľstvách;
- 1 – ADE Vedecké práce v zahraničných nekarentovaných časopisoch;
- 1 – ADF vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch;
- 1 – AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch.

Riešila problematiku kreativity; percepcie textu z hľadiska kognitívnej psycholingvistiky. Ťažiskom boli texty marketingovej komunikácie.

prof. PhDr. Juraj Vaňko, CSc. (2015 – ukončil pracovný pomer na UKF v Nitre).

doc. PaedDr. Zuzana Kováčová, PhD. (2015 – 2017)

Publikovala 12 výstupov v zložení:

- 2 – AAB Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách;
- 2 – ADE Vedecké práce v zahraničných nekarentovaných časopisoch;
- 2 – ADF vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch;
- 1 – ADN vedecké práce v domácich časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS;
- 1 – AEC Vedecké práce v zahraničných recenzovaných zborníkoch;
- 1 – AED Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch;
- 1 – AFA Publikované pozvané referáty na zahraničných vedeckých konferenciách;
- 2 – AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách.

Riešila problematiku zrozumiteľnosti textov (so zameraním na detského recipienta); produkcie a recepcie textov. Ťažiskom boli texty umeleckej, odbornej a didaktickej komunikácie

doc. PaedDr. Ján Gallo, PhD. (2015 – 2017)

Publikoval 6 výstupov v zložení:

- 1 – ADE Vedecké práce v zahraničných nekarentovaných časopisoch;
- 2 – AED Vedecké práce v domácich recenzovaných zborníkoch;
- 2 – AFC Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách;
- 1 – AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách.

Riešil problematiku lingvistickej analýzy textu; spoločných a špecifických vlastností textu a diskurzu. Ťažiskom boli texty publicistickej komunikácie.

Mgr. Peter Szabo, PhD. (2015 – 2017)

Publikoval 5 výstupov v zložení:

- 2 – ADF vedecké práce v domácich nekarentovaných časopisoch;
- 1 – ADM Vedecké práce v zahraničných časopisoch registrovaných v databázach Web of Science alebo SCOPUS;
- 2 – AFD Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách.

Riešil problematiku produkcie a recepcie reklamných a publicistických textov. Ťažiskom boli texty mediálnej komunikácie.

Mgr. Marián Pčola, PhD. (2017)

Do tlače odovzdal 3 výstupy. Riešil problematiku performatívnych stratégií, vzťahu textu a metatextu. Ťažiskom boli texty umeleckej komunikácie.